

Verlag discussiebijeenkomst over de integratie van de theorie- en praktijkopleidingen

Aanleiding

De NBA-Commissie 'Integratie Theorie- en Praktijkopleidingen tot AA en RA' (hierna: de commissie) heeft aan de NBA Young Profs gevraagd om de meningen van huidige studenten, ofwel toekomstige trainees, welke nu nog geen Young Prof zijn (hierna: de studenten), te peilen over de integratie tussen de theorie- en de praktijkopleidingen. Voor hun opleidingstraject zullen de voorstellen welke zijn benoemd in het concept-rapport 'Theorie en Praktijk Verweven' ingrijpende gevolgen hebben. Het betrekken van deze studenten in de consultatiekring draagt bij aan het valideren van het draagvlak voor de geformuleerde voorstellen.

De NBA Young Profs hebben een discussiebijeenkomst voor deze doelgroep georganiseerd. Hiervoor hebben de NBA Young Profs de besturen van alle studieverenigingen van accountancy-opleidingen in Nederland uitgenodigd. Deze bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 11 mei 2015. Hierbij waren aanwezig de besturen van een divers aantal HBO- en universitaire studieverenigingen. Zie bijlage voor een overzicht van de studieverenigingen.

Uitgangspunten en doelstelling discussiebijeenkomst

Voor onze reactie hebben wij ons gebaseerd op:

- Het consultatiedocument 'Theorie en Praktijk Verweven'.
- De reactie van de NBA Young Profs op het consultatiedocument.
- De discussiebijeenkomst over de integratie van de theorie en praktijkopleiding van 11 mei 2015.
- Overleg van de NBA Young Profs, april 2015 – mei 2015.

Met dit verslag geven wij een inhoudelijke terugkoppeling aan de commissie ten aanzien van de meningen van huidige studenten, zodat hun visie op integratie van de theorie- en praktijkopleidingen inzichtelijk is.

Inhoudelijke reactie

Het doel van de discussiebijeenkomst was tweeledig, namelijk:

- Inzichtelijk krijgen wat de meningen van de studenten zijn ten aanzien van de wijze van integratie welke in het consultatiedocument 'Theorie en Praktijk Verweven' is beschreven.
- Het onderzoeken van andere manieren van integratie tussen de theorie- en praktijkopleidingen.

Ter voorbereiding op de discussiebijeenkomst is aan de deelnemers het consultatiedocument ter beschikking gesteld. Gedurende de discussiebijeenkomst zijn aan de deelnemers een aantal stellingen voorgelegd. Per stelling heeft een discussie plaatsgevonden welke telkens is afgesloten met een stemming over de desbetreffende stelling.

Geconcludeerd kan worden dat de studenten positief zijn over meer integratie tussen de theoretische- en praktijkopleidingen. Aangegeven is dat dubbel werk zoveel mogelijk dient te worden beperkt en dat uitwisseling van informatie dient te bestaan tussen het opleidingsinstituut, de werkgever, de student en het stagebureau (indien niet gelijk aan de werkgever). Tevens gaven de studenten aan dat flexibiliteit een belangrijke pijler is! Het moet binnen het nieuwe model mogelijk blijven om te switchen van opleidingsinstelling en/of werkgever, zonder dat dit grote gevolgen heeft voor de duur van de opleiding. Daarnaast moet het mogelijk blijven om bijvoorbeeld de theoretische- of de praktijkopleiding een jaar vooruit te schuiven als de situatie hierom vraagt. De doorvoering van de integratie tussen beide opleidingen wordt gezien als een mogelijke verbetering voor de balans tussen werk, studie en privé van een trainee. De invoering van de integratie maakt het mogelijk om gegevens uit te wisselen. De studenten zien dat als een

mogelijkheid om dubbel werk te voorkomen met een lastenverlichting voor de trainee als resultaat. Echter hebben de studenten wel de angst dat werkgevers deze lastenverlichting anders gaan benutten, waardoor het een vergelijkend effect als de summercourses kan hebben. Aangegeven werd dat studenten het huidige traject als zwaar beoordelen en sprake is van een zekere kloof tussen 'oude' en 'jonge' accountants ten aanzien van de balans tussen werk, studie en privé.

De studenten zijn positief over een invoering van een geïntegreerd slotexamen ter vervanging van de praktijkscriptie en essays. Naast het voorkomen van 'dubbelingen' kan dit als kwaliteitswaarborg dienen voor alle beginnend beroepsbeoefenaars.

Aangedragen is dat de studenten op dit moment al een kloof ervaren tussen de theorie en praktijk, als voorbeeld wordt benoemd dat studenten op de theoretische opleiding werken met verouderde lesmaterialen en dat theorie en praktijk worden ervaren als zijnde ver van elkaar afstaand. Als oplossing hiervoor opperen de studenten om stages in een eerder stadium te laten starten, omdat het leereffect van de combinatie van werk en studie groot is. Hiervoor dient dan het lesprogramma wel te worden aangepast, zodat voldoende theoretische ervaring is opgebouwd voordat wordt gestart met de stage. Hiermee wordt bedoeld dat de hoofdvakken al in een vroeg stadium worden gegeven, zodat de student met 'bagage' aan de stage begint. Voor studenten die in deeltijd studeren is dit effect al aanwezig, maar dient de volgorde waarin vakken worden aangeboden meer te worden afgestemd met de praktijk.

Het tweede uitgangspunt van de avond was het onderzoeken van een andere manier van integratie. Studenten zien integratie van theorie in de praktijk, de omgekeerde uitwerking, ook als een mogelijkheid. Hierbij kunnen werkgevers door middel van het organiseren van vaktechnisch overleg (VTO's) actualiteiten bespreken of vraagstukken gezamenlijk uitwerken met de theorie als uitgangspunt. Daarnaast zou kunnen worden gewerkt met een set aan toetsingseisen waarbij een keuze beschikbaar is tussen het behalen van deze eisen in de theoretische opleiding, de praktijkopleiding of in beide.

Overige bevindingen

Naast bovengenoemde punten willen wij tevens de onderstaande overige bevindingen, die tijdens de discussiebijeenkomst zijn gebleken, met u delen.

Gebleken is dat het niet voor alle studenten inzichtelijk is welke trajecten zij kunnen volgen binnen het huidige opleidingsmodel. Tevens is niet voor alle studenten duidelijk welke verplichtingen zijn gekoppeld aan de theoretische- en de praktijkopleiding, zoals de praktijkstage met de verplichting tot het schrijven van jaarverslagen en essays. Als aanbeveling merken wij op de informatieverrijking naar studenten uit te breiden, om te voorkomen dat het onderwerp 'praktijkopleiding' pas gaat leven vlak voor de start ervan.

Studenten gaven aan dat bij selectie van de vervolgopleiding in mindere mate wordt gekeken naar het traject dat het opleidingsinstituut aanbiedt, maar dat de afstand tussen woonplaats en de opleidingsinstelling de belangrijkste factor is in de keuze van de opleidingsinstelling. Tevens is aangegeven dat afspraken tussen onderwijsinstellingen onderling niet als wenselijk worden geacht, gezien dit de flexibiliteit en keuzevrijheid niet ten goede komt. Als voorbeeld hiervan werd gegeven dat sommige HBO- instellingen afspraken hebben gemaakt met universiteiten met betrekking tot het lesprogramma. Bij het volgen van de master bij die universiteit zou geen sprake zijn van deficiënties waar bij andere universiteiten hiervan wel sprake is.

Tevens werd aangegeven dat studenten meer uniformiteit wensen tussen de opleidingstrajecten. Daar waar verschillen bestaan, wordt verzocht deze duidelijker aan te geven. De verschillen tussen opleidingsinstellingen onderling worden nu als groot ervaren, hetgeen opmerkelijk is omdat alle accountants dezelfde basis moeten hebben.

Daarnaast gaven de studenten aan het niet wenselijk te vinden dat bij het voltooien van een opleiding bij een onderwijsinstelling de stap naar een vervolgtraject bij een andere onderwijsinstelling zeer onaantrekkelijk is door het aanwezig zijn van deficiënties. Opgemerkt wordt dat trajecten beter op elkaar aangesloten dienen te worden, waarbij flexibiliteit van opleidingsinstellingskeuze beschikbaar blijft.

Als aanvulling op het lesprogramma wordt het gewaardeerd als problemen vanuit de praktijk in het lesprogramma worden opgenomen. Daarnaast wordt het als positief ervaren als in het opleidingscurriculum training van soft skills en training van communicatieve vaardigheden worden opgenomen. Echter stellen de studieverenigingen van universiteiten, in tegenstelling tot de studieverenigingen van HBO-instellingen, dat conceptueel leren denken wat hun betreft het belangrijkste is en dat dergelijke trainingen ondersteunend kunnen worden aangeboden.

Conclusie

De studenten zijn het grotendeels eens met de opgenomen punten uit het concept-rapport 'Theorie en Praktijk Verweven' en met de mening van de NBA Young Profs. De studenten zijn voor integratie tussen de theoretische- en praktijkopleiding en een generiek opleidingsmodel, echter dient dit niet ten koste te gaan van de flexibiliteit en de balans tussen werk, studie en privé.

Amsterdam, 8 juni 2015

Namens adviescommissie NBA Young Profs

Arthur van Bommel
Voorzitter

Bijlage: Overzicht studieverenigingen

Overzicht studieverenigingen

Aan de discussieavond hebben de volgende studieverenigingen deel genomen:

- Studievereniging ESV Nijmegen - Radboud Universiteit te Nijmegen
- Studievereniging Young Financials - Fontys Hogeschool Financieel Management
- Vereniging van Accountancy Studenten (VAS) – Nyenrode Business Universiteit
- Financiële studievereniging HAN - Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Studievereniging Forum - Hogeschool Utrecht
- Haagse Studie Stichting Orbita - Haagse Hogeschool